

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 25 жовтня 2024 р.

**Харків
2024**

УДК 316.05

Л 93

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 8 від 25.10.2024 р.)

Головні редактори:

Панченко С. В., доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П., доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашинік В. О., д-р філос. наук, професор

Вельш Вольфганг, габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О., канд. техн. наук, доцент

Коростельов Є. М., канд. техн. наук, доцент

Лях В. В., д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В., д-р філос. наук, професор

Панченко В. В., канд. техн. наук, доцент

Соломніков І. В., канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В., канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XII Міжнар. наук.- практ. конф. 25 жовтня 2024 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. — Харків: УкрДУЗТ, 2024. — 217 с.

УДК 316.05

*КОВАЛЬОВ А. О., канд. техн. наук, доцент,
ШЕВЧЕНКО В. І., канд. техн. наук, доцент,
МАЦІЄВСЬКИЙ Б. В., аспірант,
Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ УПОВНОВАЖЕНОЇ ОСОБИ З ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Ефективне використання коштів є одним із найголовніших завдань усіх підприємств будь-якої форми власності. Разом із тим у підприємств, що є Замовниками в розумінні Закону України «Про публічні закупівлі» [1] (далі Закон), є більш складне завдання – ефективно використання коштів для виконання вимог Закону, які, з одного боку, дають впевненість у проведенні закупівлі за принципами здійснення публічних закупівель і недискримінації учасників, встановленими у ст. 5 Закону, а з іншого боку, значно ускладнюють п. 2 тієї самої статті: максимальна економія, ефективність і пропорційність. Звичайно, чим більше вимог до порядку укладання договору, предмета закупівлі, умов постачання, постачальника, тим більше звужується коло потенційних постачальників і відповідно конкурентних пропозицій. І для пошуку та залучення до участі в закупівлях потенційних учасників, які мають можливість надати конкурентоспроможні пропозиції, треба витратити велику кількість зусиль і часу.

На сьогодні вважають, що існує велика кількість механізмів і засобів полегшити завдання замовника відносно проведення закупівлі з дотриманням Принципів закупівель, однак, аналізуючи укладені договори, можна стверджувати, що для того, аби досягти насправді максимальної економії, ефективності та пропорційності, ще треба попрацювати.

Наприклад, на сайті АТ «Укрзалізниця» [2] оприлюднено таку інформацію: «Укрзалізниця 20 серпня провела четверту закупівлю дизпалива через Prozorro Market. Компанія придбала 10 тис. т дизпалива. Переможцем стало ПАТ «Укрнафта», яке запропонувало найнижчу вартість – 50 978 грн за тону. Найближчим часом Укрзалізниця має намір укласти контракт з переможцем». На сьогодні договір укладено, і в системі ПРОЗОРРО [3] оприлюднено звіт про укладений договір. Однак, аналізуючи закупівлю, є припущення, що, можливо, була нагода знайти більш цікаву пропозицію.

Загалом Філією «Центр забезпечення виробництва» АТ «Укрзалізниця» у 2024 році (станом на 4 жовтня) укладено 10 договорів із придбання дизельного палива за кодом ДК 021:2015:09130000-9: Нафта і дистилати в кількості

114,7 тис. т, причому 50 % договорів укладено за результатом конкурентного відбору (запит ціни пропозиції ЗЦП). Усі закупівлі проведені з чітким дотриманням норм чинного законодавства. Однак, ураховуючи умови постачання «залізничним транспортом загального користування на умовах FCA (франко–перевізник) станція відправлення в межах України (відповідно до вимог «ІНКОТЕРМС» редакції 2020 року), що має сучасне залізничне сполучення між станцією відвантаження і станцією призначення в межах митної території України», обсяг закупівлі та інші умови, очевидно, що була можливість відповідні договори укласти за більш привабливими цінами. Так, наприклад, той самий постачальник, із яким укладено останню угоду, у той самий період часу ПАТ «Укрнафта» № 00135390 у закупівлі UA-2024-09-19-014352-а [4] для іншого замовника запропонував ціну 43404,00 грн з ПДВ за тону з умовами постачання в Київську область, до того ж цей постачальник пропонує не найменшу ціну на ринку [5-7], хоча і є надійним і відповідальним постачальником.

Ураховуючи пропозиції оптових постачальників за весь період 2024 року, можна припустити, що існує потенційна можливість у 2025 році створити умови зменшення видатків на придбання дизельного палива на 15-18 %, що дасть значний економічний ефект для галузі в цілому. Що стосується інших предметів закупівлі, то попередній огляд дає уяву, що стан ефективності закупівель більш-менш співпадає.

На нашу думку, основна проблема - це нестача часу в уповноваженій особі (УО) для підготовки та проведення закупівлі. Дійсно, УО, які сьогодні працюють на залізниці, - це дуже досвідчені фахівці, однак навантаження на УО занадто велике, при цьому треба враховувати, що будь-яка УО не може бути фаховим експертом в усіх галузях, у яких їй доводиться проводити закупівлі. І як ми бачимо, допомога, передбачена ст. 11 Закону (залучення інших працівників, створення робочої групи), не дає достатнього ефекту. Через це наявні помилки та недоопрацювання з проведенням закупівель. На жаль, тепер кількість закупівель, з проведенням яких є помилки, дуже значна, і це стосується багатьох замовників. Деякі помилки не впливають на ефективність закупівлі і мають виключно «технічний» характер, однак є і такі, що не дають змогу проводити закупівлю з максимальною економією.

На сьогодні перед усіма замовниками поставлено завдання позбутися «технічних» помилок і мінімізувати помилки, що впливають на ефективність. Для виконання цього завдання УО замало прав, наданих ст. 11 Закону, і використання автоматизованих помічників (робочий кабінет УО, CPV-tool, E-Lot тощо) необхідна інформаційно-керуюча система з функцією підтримки ухвалення рішень, яка буде поєднувати всі наявні е-помічники (створювати тендерну документацію з використанням штучного інтелекту, перевіряти

тендерні пропозиції) та учасників, надавати підказки про найефективніший варіант дій і рішень. До того ж, звісно, така система з легкістю впорається із завданням безпомилкового проведення закупівель із «технічних» питань (строків оприлюднення, переліку та наповненості документів, аналізу автоматичних ризиків тощо).

Для побудови функційної інформаційно-керуючої системи необхідні алгоритми виконання дій з аналізу ринку (не тільки цінових критеріїв) і встановлення вимог, а ми бачимо, що закладених у Законі та інших чинних нормативно-правових актах (НПА) напрацювань недостатньо для досягнення встановленої мети. Розроблення вимог щодо предмета закупівлі, визначення умов постачання та учасників потребує детального аналізу та корегування з ринковими умовами, які мають тенденцію постійно змінюватися. І для того щоб сьогодні мати можливість закуповувати дизельне паливо за ціною в межах 35,00 грн замість 50,00 грн за літр, необхідно враховувати умови, за яких постачальники пропонують таку ціну. При цьому сума збережених коштів у 2025 році за умови тотожних обсягів закупівлі може скласти понад 1,5 млрд грн.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі: Закон України: офіц. текст : станом на 08.08.2024 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 16.10.2024).
2. Укрзалізниця через Prozorro Market успішно провела четверті торги на закупівлю дизельного: вебсайт. URL: https://uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/page-3/636293/ (дата звернення 16.10.2024).
3. ЦЗВ-24Т_018_ЕК: Дизельне паливо (код ЄЗС 09130000-9 – Нафта і дистиляти) : вебсайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-09-11-012133-a> (дата звернення 16.10.2024).
4. Дизельне паливо ДП-(Л) – ЄВРО-5 – ВО в натуральному вигляді згідно ДСТУ 7688:2015 : вебсайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-09-19-014352-a> (дата звернення 16.10.2024).
5. Дизельне паливо (ДП) : вебсайт. URL: <https://agro-ukraine.com/ua/trade/r-926/p-1/> (дата звернення 16.10.2024).
6. Дизельне паливо оптом : вебсайт. URL: <https://agronizer.ua/naftoprodukti-optom/dizelne-palivo-optom/> (дата звернення 16.10.2024).
7. Дизель EN-590 10PPM : вебсайт. URL: <https://flagma.ua/uk/dyzel-en-590-10ppm-o16446998.html> (дата звернення 16.10.2024).

Наукове видання

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

25 жовтня 2024 р.

Відповідальність за редагування та достовірність інформації несуть автори робіт.

Відповідальний за випуск Толстов І. В.

Підписано до друку 25.10.2024 р.
Умовн. друк. арк. 13,5. Тираж . Замовлення № .

Художнє оформлення Л.І. Мачулін

Свідоцтво про держреєстрацію: сер. ХК №125 від 24.11.2004

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейсбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.